

โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมายเพื่อ
รองรับการเปิดเสรีทางการศึกษา

ปี 2552

หน่วยงานผู้ว่าจ้าง
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

หัวหน้าโครงการ
ศาสตราจารย์ ดร. สมคิด เลิศไพฑูรย์

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา
แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

การศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมายเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการศึกษา เป็นการดำเนินงานศึกษาวิจัยโดยวิธีศึกษาในรูปแบบของเอกสารและการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ในประเด็นดังกล่าวของต่างประเทศเพื่อนำมาปรับใช้กับประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม

1. วัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษาวิจัย

(1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงผลกระทบทางกฎหมายต่าง ๆ ที่เกิดจากข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ลงนามที่เกี่ยวกับการเปิดเสรีทางการศึกษาไปทุกฉบับ

(2) เพื่อศึกษาถึงแนวทางการดำเนินงานของต่างประเทศในการรองรับการเปิดเสรีทางการศึกษาที่สามารถนำมาปรับใช้กับประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม

(3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากฎหมายต่าง ๆ ของประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าตามข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ และยกเว้นแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่จำเป็น

2. กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยตามโครงการนี้ เบื้องต้นคณะผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เหมาะสมจะนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า โดยอาจพิจารณาแยกออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อตกลงการเปิดเสรีทางการศึกษาที่ประเทศไทยทำกับต่างประเทศ ซึ่งมีผลกระทบต่อประเทศไทยในทางการศึกษา และแนวทางการดำเนินงานของต่างประเทศที่น่าสนใจในการรองรับการเปิดเสรีทางการศึกษาที่สามารถนำมาปรับใช้กับประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม

ส่วนที่ 2 กฎหมายและระเบียบที่อาจได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา

3. ผลการศึกษา

3.1 ข้อตกลงการเปิดเสรีทางการศึกษาที่ประเทศไทยทำกับต่างประเทศ ซึ่งมีผลกระทบต่อประเทศไทยในทางการศึกษา

ข้อตกลงการเปิดเสรีทางการค้า มีวัตถุประสงค์เพื่อจะลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกันให้เหลือน้อยที่สุด โดยมีทั้งการเปิดเสรีทางการค้าสินค้า การค้าบริการและการลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี รวมทั้งลดอุปสรรคในการให้บริการ เช่น บริการการท่องเที่ยว การสื่อสาร การขนส่ง การศึกษา เป็นต้น

การเปิดเสรีทางการศึกษาเป็นการเปิดเสรีทางการค้าบริการรูปแบบหนึ่งซึ่งประเทศไทยได้ลงนามการเปิดเสรีทางการค้ากับหลายประเทศทั้งในนามของประเทศไทยและในนามอาเซียนที่เกี่ยวข้อง

3.1.1 ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS)¹

ประเทศไทยได้มีการลงนาม โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2536

3.1.2 ความตกลงการค้าบริการของอาเซียน (AFAS)

ประเทศไทยได้มีการลงนามการเปิดเสรีทางการค้าในนามอาเซียน ในข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 ซึ่งมีผลบังคับใช้ใน เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2552

3.1.3 ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิด ไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)

ประเทศไทยได้ลงนามการเปิดเสรีทางการค้าในนามประเทศไทย โดยรวมถึงการเปิดเสรีทางการค้าสินค้า บริการและการลงทุน ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2550

3.1.4 ความตกลงการค้าเสรี ไทย – ออสเตรเลีย (TAFTA)

ประเทศไทยได้ลงนามการเปิดเสรีทางการค้าในนามประเทศไทย โดยรวมถึงการเปิดเสรีทางการค้าสินค้า บริการและการลงทุน ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2548

3.1.5 ความตกลงเขตการค้าเสรี อาเซียน – จีน (ACFTA)

ประเทศไทยได้มีการลงนามการเปิดเสรีทางการค้าในนามอาเซียนโดยการเปิดเสรีทางการค้าสินค้ามีผลบังคับใช้ในวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ.2548 ส่วนการเปิดเสรีการค้าบริการชุดที่ 1 ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมบริการบางประเภทในสาขาวิชาชีพ การศึกษา การบริการด้านสุขภาพ การท่องเที่ยวและการขนส่งสินค้าทางเรือ มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2550

3.1.6 ความตกลงการค้าเสรี อาเซียน – ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA)

ประเทศไทยได้ลงนามการเปิดเสรีทางการค้าในนามอาเซียนในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2552 ซึ่งคาดว่าจะมีผลบังคับใช้ปลายปี 2552 ถึงต้นปี 2553

3.1.7 ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน – สาธารณรัฐเกาหลี (Asean – Korea Free Trade Agreement)

ประเทศไทยได้มีการลงนามการเปิดเสรีทางการค้าในนามอาเซียน โดยรวมถึงการเปิดเสรีทางการค้าสินค้า ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2552 การค้าบริการซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2552 และการลงทุนซึ่งคาดว่าจะมีผล 31 ตุลาคม พ.ศ.2552

¹ เป็นความตกลงด้านการเปิดเสรีการค้าบริการระหว่างประเทศของประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO)

3.2 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีทางการศึกษา

ในการเจรจาเปิดเสรีทางการค้าบริการเกี่ยวกับการศึกษาซึ่งเป็นการเจรจาทำความตกลงระหว่างประเทศซึ่งผลผูกพันหากจะให้เป็นไปตามข้อตกลงอาจมีผลกระทบต่อกฎหมาย และระเบียบต่างๆ ซึ่งอาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือร่างกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องหรือเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างประเทศต่างๆ โดยกฎหมายการและระเบียบต่างๆ และมีความสำคัญ ได้แก่

3.2.1 พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนพ.ศ.2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550

3.2.2 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2549

3.2.3 พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550

3.2.4 ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งผู้จัดการ พ.ศ.2551

3.2.5 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนเอกชนนานาชาติระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา พ.ศ.2550

3.2.6 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชนประเภททวิศึกษา พ.ศ.2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2549

3.2.7 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับโรงเรียนราษฎร์ ประเภทอาชีวศึกษา ที่เปิดสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2525

3.2.8 พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2551

3.2.9 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542

3.2.10 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542

3.2.11 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551

3.3 รูปแบบการค้าบริการ (Modes of Service Supply)

รูปแบบการค้าบริการตามหลักการขององค์การการค้าโลก (WTO) มี 4 รูปแบบ ดังนี้²

² ชุมพร บัจจุสานนท์ , การค้าบริการภายใต้ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ , วารสารกฎหมายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 15 (ธันวาคม 2539) : 77-99, หน้า 84

Mode 1 การบริการข้ามพรมแดน (Cross-border Supply)

เป็นการให้บริการจากประเทศหนึ่งผ่านสื่อต่างๆ โดยตัวผู้ให้บริการหรือบริษัท ไม่ต้องไปอีกประเทศหนึ่ง เป็นบริการที่มีลักษณะข้ามพรมแดนอย่างแท้จริง เช่น การศึกษาทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต E-Learning การบริการโทรคมนาคม การบริการให้คำปรึกษาผ่านสื่อ เป็นต้น

Mode 2 การใช้บริการในต่างประเทศ (Consumption Abroad)

เป็นการให้บริการโดยผู้บริโภคหรือผู้รับบริการ (Service Consumer) จากประเทศหนึ่งไปใช้บริการอีกประเทศหนึ่งซึ่งเป็นผู้ให้บริการ (Service Supplier) โดยการให้บริการจะมีขึ้นภายในดินแดนเดียว เช่น การเดินทางไปศึกษาต่างประเทศ เป็นต้น

Mode 3 การเข้ามาตั้งหน่วยบริการของหน่วยงานต่างประเทศ(Commercial Presence)

เป็นกรณีที่ผู้ประกอบการหรือผู้ให้บริการ (Service Supplier) ประเทศหนึ่งไปลงทุนตั้งสำนักงานเพื่อให้บริการ อีกประเทศหนึ่ง โดยให้บริการผ่านทาง Entities ที่ตั้งอยู่ในรัฐสมาชิกอื่น เช่น การจัดตั้งสาขา สำนักงาน ตัวแทน หรือตั้งบริษัท เป็นต้น

Mode 4 การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Presence of Natural Person)

เป็นการให้บริการโดยบุคคลธรรมดาประเทศหนึ่งเข้าไปทำงานในดินแดนอีกประเทศหนึ่งเป็นการชั่วคราว เช่น อาจารย์ชาวต่างชาติเข้ามาสอนหนังสือประเทศหนึ่ง

3.4 ประเภทของการค้าบริการด้านการศึกษา³

ระดับ	CPC	รายละเอียด
A:บริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Primary education services : CPC 921)	92110 92190	ระดับเตรียมประถม ไม่รวมการบริการรับเลี้ยงเด็กซึ่งเป็นบริการด้านสังคม ระดับประถมอื่นๆ แต่ไม่รวมถึงบริการหลักสูตรสอนอ่านหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ซึ่งเป็นสาขาย่อยภายใต้บริการการศึกษาผู้ใหญ่

³ โปรดดู บทบัญญัติของสหประชาชาติว่าด้วยการจำแนกผลิตภัณฑ์มา ตระฐาน The UN Provision Central Product Classification (CPC), World Trade Organization Restricted S/C/M/49, ANNEX 1, Definition OF EDUCATION SERVICES

การบริการการศึกษาไม่รวมถึง บริการด้านการกีฬา การจ้างมาสอนพิเศษเพื่อสอนตามบ้านหรือเพื่อสอนเป็นกลุ่ม

โปรดดู รูปแบบการจัดการศึกษาที่เปิดเสรีบริการในสาขาบริการการศึกษาของประเทศไทย ใน บัตรทั้งปริญานนท์, การเปิดเสรีการค้าบริการการศึกษาภายใต้ข้อตกลง GATS ขององค์การการค้าโลก (WTO) กับประเทศไทย วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2550, หน้า 164-170

ระดับ	CPC	รายละเอียด
B : บริการทางการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอน ปลาย สายสามัญ สายเทคนิคและ อาชีวศึกษา ระดับมัธยม (Secondary education services : CPC 922)	92210 92220 92230 92240	ระดับมัธยมทั่วไป ระดับมัธยมระดับสูง เทคนิคและวิชาชีพ เทคนิคและวิชาชีพสำหรับคนพิการ
C : บริการทางการศึกษา ระดับอุดมศึกษา สายเทคนิค และสาย อาชีวศึกษา (Higher education services : CPC 923)	92310 92390	เทคนิคและวิชาชีพขั้นสูง หรือการศึกษานี ระดับอนุปริญญา ระดับอุดมศึกษาอื่นๆ หรือการศึกษานีระดับ ปริญญาหรือเทียบเท่า
D : บริการทางการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ หรือหลักสูตรระยะสั้น การศึกษาผู้ใหญ่ (Adult Education services : CPC 924)	92400	ครอบคลุมเฉพาะการศึกษานอกระบบ บสำหรับ ผู้ใหญ่ รวมถึงบริการสอนอ่านหนังสือสำหรับ ผู้ใหญ่
E : บริการทางการศึกษาอื่นๆ (Other Education services : CPC 929)	92900	บริการการศึกษาด้านอื่นๆ ทั้งหมด ได้แก่ โรงเรียนสอนภาษา ศิลปะ ดนตรี ความสามารถทางภาษา แต่ไม่รวมการกีฬา

3.5 การดำเนินงานของต่างประเทศที่น่าสนใจในการรองรับการเปิดเสรีการศึกษา กรณีศึกษา จีน ออสเตรเลีย อินเดีย ฮองกง และมาเลเซีย

การดำเนินงานของต่างประเทศที่น่าสนใจในการรองรับการเปิดเสรีการศึกษา
กรณีศึกษาประเทศจีน ออสเตรเลีย อินเดีย ฮองกง และมาเลเซีย มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

3.5.1 ประเทศจีน

แนวทางที่จีนได้ดำเนินการเพื่อปรับตัวให้เข้ากับการแข่งขันเสรีด้านการให้บริการสาขา
การศึกษานั้น จีนได้พยายามเน้นการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศเป็นหลัก
สำคัญ ในเวลาเดียวกัน ก็ไม่ปิดกั้นในการเปิดรับการเปิดเสรีในด้านดังกล่าว แต่ กลับให้มีการเปิด

กว้าง และเรียนรู้ที่จะเอาประโยชน์จากการเปิดเสรีภาคบริการดังกล่าว โดยที่รักษาระยะห่างในเรื่อง การควบคุม ซึ่งแนวทางการพัฒนาและปรับตัวของจีนข้างต้นน่าจะช่วยเป็นกรณีศึกษาให้กับผู้ที่ เกี่ยวข้องของไทย เพื่อนำไปปรับใช้สำหรับรองรับการเปิดเสรี หรือ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการ เจริญระยะต่อไปได้

3.5.2 ประเทศออสเตรเลีย

แนวทางที่ออสเตรเลียได้ดำเนินการเพื่อปรับตัวให้เข้ากับการแข่งขันเสรีด้านการให้บริการ สาขาการศึกษาขั้นสูงนั้น การเปิดเสรีทางด้านสาขาบริการการศึกษาของออสเตรเลียมีความก้าวหน้า และมีการปรับตัวในด้านต่างๆ ภายในประเทศให้สอดคล้องกับการเปิดเสรีทางการศึกษา ซึ่งแนวทางการ พัฒนาและปรับตัวของออสเตรเลียน่าจะช่วยเป็นกรณีศึกษาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องของไทย เพื่อนำไปปรับใช้สำหรับรองรับการเปิดเสรี หรือ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการเจริญระยะต่อไปได้

3.5.3 ประเทศอินเดีย

การเปิดเสรีทางการศึกษาของประเทศไทยได้มีการปรับตัวโดยการเปิดเสรีทางการศึกษา ในประเภทที่ 3 เพื่อลดจำนวนนักเรียนที่ไปเรียนต่างประเทศดึงดูดนักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังได้สนับสนุนการเปิดเสรีทางการศึกษาประเภทที่ 4 โดยมองว่าจะส่งผลต่อการ เคลื่อนย้ายคนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อประเทศกำลังพัฒนาซึ่งได้เปรียบด้าน ทรัพยากรบุคคล ซึ่งแนวทางการพัฒนาและปรับตัวของอินเดียน่าจะช่วยเป็นกรณีศึกษาให้กับผู้ที่ เกี่ยวข้องของไทย เพื่อนำไปปรับใช้สำหรับรองรับการเปิดเสรี หรือ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการ เจริญระยะต่อไปได้

3.5.4 ประเทศฮ่องกง

ฮ่องกงมีการออกกฎหมายและมาตรการเพื่อปรับตัวต่อการเปิดเสรีทางการศึกษา แต่ อย่างไรก็ตามก็ไม่พยายามควบคุมคุณภาพอุดมศึกษาข้ามชาติโดยตรง และไม่พยายามกำหนด เนื้อหา ระดับ หรือค่าใช้จ่ายของผู้ให้บริการต่างชาติ ฝ่ายนิติบัญญัติปล่อยให้ตลาด กำหนดและ บทบาทของรัฐคือรับรองว่าผู้เข้าตลาดมีข้อมูลที่เป็นทางเลือกได้ ซึ่งแนวทางการพัฒนาและปรับตัว ของฮ่องกงน่าจะช่วยเป็นกรณีศึกษาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องของไทย เพื่อนำไปปรับใช้สำหรับรองรับ การเปิดเสรี หรือ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการเจริญระยะต่อไปได้

3.5.5 ประเทศมาเลเซีย

มาเลเซียมีการออกกฎหมายและมาตรการเพื่อปรับตัวต่อการเปิดเสรีทางการศึกษา ซึ่ง แนวทางการพัฒนาและปรับตัวของ มาเลเซีย น่าจะช่วยเป็นกรณีศึกษาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องของไทย

เพื่อนำไปปรับใช้สำหรับรองรับการเปิดเสรี หรือ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการเจรจาระยะต่อไปได้

3.6 วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทางการศึกษาที่มีผลต่อระบบกฎหมายไทย

ตารางสรุปประเด็นทางกฎหมายที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	GATS	AFAS	JTEPA	TAFTA	ACFTA	AANZFTA	ASEAN-KOREA
พระราชบัญญัติ โรงเรียน เอกชน พ.ศ.2550	สัญญาติผู้ ขอรับ ใบอนุญาต ตั้งโรงเรียน บุคคล ธรรมดา	สัญญาติผู้ ขอรับ ใบอนุญาต ตั้งโรงเรียน บุคคล ธรรมดา	สัญญาติผู้ ขอรับ ใบอนุญาต ตั้งโรงเรียน บุคคล ธรรมดา	-	สัญญาติผู้ ขอรับ ใบอนุญาต ตั้งโรงเรียน บุคคล ธรรมดา	สัญญาติผู้ ขอรับ ใบอนุญาตตั้ง โรงเรียนบุคคล ธรรมดา	สัญญาติผู้ขอรับ ใบอนุญาตตั้ง โรงเรียนบุคคล ธรรมดา
	สัญญาติ ผู้จัดการผู้ ขอรับ ใบอนุญาต ตั้งโรงเรียน นิติบุคคล	สัญญาติ ผู้จัดการผู้ ขอรับ ใบอนุญาต ตั้งโรงเรียน นิติบุคคล	สัญญาติ ผู้จัดการผู้ ขอรับ ใบอนุญาต ตั้งโรงเรียน นิติบุคคล	-	สัญญาติ ผู้จัดการผู้ ขอรับ ใบอนุญาต ตั้งโรงเรียน นิติบุคคล	สัญญาติ ผู้จัดการผู้ ขอรับ ใบอนุญาตตั้ง โรงเรียนนิติ บุคคล	สัญญาติผู้จัดการ ผู้ขอรับ ใบอนุญาตตั้ง โรงเรียนนิติ บุคคล
	สัญญาติ ผู้อำนวยการ และ ผู้อำนวยการ กองทุน สงเคราะห์	สัญญาติ ผู้อำนวยการ และ ผู้อำนวยการ กองทุน สงเคราะห์	สัญญาติ ผู้อำนวยการ และ ผู้อำนวยการ กองทุน สงเคราะห์	-	สัญญาติ ผู้อำนวยการ และ ผู้อำนวยการ กองทุน สงเคราะห์	สัญญาติ ผู้อำนวยการ และ ผู้อำนวยการ กองทุน สงเคราะห์	สัญญาติ ผู้อำนวยการและ ผู้อำนวยการ กองทุน สงเคราะห์

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	GATS	AFAS	JTEPA	TAFTA	ACFTA	AANZFTA	ASEAN-KOREA
ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งผู้จัดการ พ.ศ.2551	สัญชาติของผู้จัดการ	สัญชาติของผู้จัดการ	สัญชาติของผู้จัดการ	-	สัญชาติของผู้จัดการ	สัญชาติของผู้จัดการ	สัญชาติของผู้จัดการ
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนเอกชนนานาชาติระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา พ.ศ.2550	คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการและครูใหญ่	คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการและครูใหญ่	คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการและครูใหญ่	คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการและครูใหญ่	คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการและครูใหญ่	คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการและครูใหญ่	คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการและครูใหญ่
พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542	ทุนขั้นต่ำ	ทุนขั้นต่ำ	-	-	ทุนขั้นต่ำ	ทุนขั้นต่ำ	ทุนขั้นต่ำ

**ตารางสรุปกฎหมายและระเบียบที่อาจได้รับผลกระทบ
จากการเปิดเสรีทางการศึกษา**

1. พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน พ.ศ.2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550	
ประเด็นที่อาจได้รับผลกระทบ	ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา
1. การถือครองที่ดิน (ม.12)	ไม่กระทบ
2. จำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มี สัญชาติไทย (ม.30)	ไม่กระทบ

2. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2549	
ประเด็นที่อาจได้รับผลกระทบ	ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา
การถือครองที่ดิน ข้อ 1(4)	ไม่กระทบ

3. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550	
ประเด็นที่อาจได้รับผลกระทบ	ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา
1. สัญชาติของผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา (ม. 21)	กระทบ
2. สัญชาติของผู้จัดการของนิติบุคคลหรือผู้แทนของนิติบุคคลผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบที่เป็นนิติบุคคล (ม. 22(5))	กระทบ
3. จำนวนหุ้นหรือทุนหรือจำนวนของผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนที่เป็นชาวต่างชาติของผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบที่เป็นนิติบุคคล (ม.22(2))	ไม่กระทบ
4. การถือครองที่ดิน (ม.23)	ไม่กระทบ
5. สัญชาติของผู้อำนวยการและสัญชาติของผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ (ม. 37 และ ม.69)	กระทบ

4. ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งผู้จัดการ พ.ศ.2551	
ประเด็นที่อาจได้รับผลกระทบ	ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา
สัณฐานิติผู้จัดการ ข้อ 4(1)	กระทบ

5. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนเอกชน นานาชาติระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา พ.ศ.2550	
ประเด็นที่อาจได้รับผลกระทบ	ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา
1.การถือครองที่ดิน (ม.12)	ไม่กระทบ
2. คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นครู (ข้อ 10)	ไม่กระทบ
3. คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการและครูใหญ่ (ข้อ 9.1 และ 9.2)	กระทบ

6. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภททวติวิชา พ.ศ.2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2549	
ประเด็นที่อาจได้รับผลกระทบ	ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา
การถือครองที่ดิน ข้อ 6.2	ไม่กระทบ

7. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานชั้นต่ำสำหรับ โรงเรียนราษฎร์ ประเภทอาชีวศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2525	
ประเด็นที่อาจได้รับผลกระทบ	ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา
การถือครองที่ดิน (ข้อ 4(1))	ไม่กระทบ

8. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2551	
ประเด็นที่อาจได้รับผลกระทบ	ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา
การถือครองที่ดิน (ม.86)	ไม่กระทบ

9. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542	
ประเด็นที่อาจได้รับผลกระทบ	ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา
1. ข้อกำหนดการพิจารณาอนุญาตให้ คนต่างด้าวประกอบธุรกิจ (ม. 5)	ไม่กระทบ
2. ข้อกำหนดเกี่ยวกับบัญชีการประกอบธุรกิจ ของคนต่างด้าว (ม. 8)	ไม่กระทบ
3. ข้อกำหนดเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของ คนต่างด้าว (ม. 15)	ไม่กระทบ
4. ขั้นตอนการขออนุญาตประกอบธุรกิจ ตามบัญชีสาม (ม. 17)	ไม่กระทบ
5. เงื่อนไขซึ่งกำหนดให้คนต่างด้าวที่ได้รับ อนุญาตต้องปฏิบัติตาม (ม. 18)	ไม่กระทบ
6. ทุนขั้นต่ำ (ม. 14)	กระทบ

10. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542	
ประเด็นที่อาจได้รับผลกระทบ	ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา
ระยะเวลาการพำนักอาศัยในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว (ม. 34(5), 35(6))	ไม่กระทบ

11. พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551	
ประเด็นที่อาจได้รับผลกระทบ	ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา
อายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว (ม. 21)	ไม่กระทบ

ตารางสรุปข้อกฎหมายที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการศึกษา

กฎหมาย	บทบัญญัติที่ได้รับผลกระทบ
<p>1. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550</p>	<p>ม.21 ผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบที่เป็น บุคคลธรรมดา ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) มีสัญชาติไทย</p> <p>(2) .....</p> <p>ม.22(5) ผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบที่เป็นนิติบุคคลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้าม ดังต่อไปนี้</p> <p>ผู้จัดการของนิติบุคคลหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้อง มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา21</p> <p>ม.37 ให้ผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งผู้อำนวยการคนหนึ่งเป็น ผู้ดูแลรับผิดชอบการบริหารจัดการโรงเรียนในระบบ และแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบพร้อมกับส่งหลักฐานการ แต่งตั้งผู้อำนวยการภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันแต่งตั้ง</p> <p>ผู้อำนวยการต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย มีคุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตาม กฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา และสามารถทำงานให้กับโรงเรียนในระบบได้เต็มเวลา ผู้รับใบอนุญาตจะทำหน้าที่ เป็นผู้อำนวยการโดยไม่ แต่งตั้งผู้อำนวยการตามวรรคหนึ่งก็ได้</p> <p>ม. 69 ให้มีผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์คนหนึ่ง ซึ่ง คณะกรรมการ</p> <p>กองทุนสงเคราะห์แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) มีสัญชาติไทย</p> <p>(2) .....</p>

<p>2. ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชนว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และ วิธีการแต่งตั้งผู้จัดการ พ.ศ.2551</p>	<p>ข้อ 4 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะแต่งตั้งผู้จัดการ ต้องแต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้</p> <p>(1) มีสัญชาติไทย</p> <p>(2) .....</p>
<p>3. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนเอกชน นานาชาติระดับก่อนประถมศึกษา ระดับ ประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2550</p>	<p>ข้อ 9 คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการ และครูใหญ่</p> <p>9.1 ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้</p> <p>(1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด</p> <p>(2) .....</p> <p>9.2 ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นครูใหญ่ ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้</p> <p>(1) มีสัญชาติไทย</p> <p>(2) .....</p>
<p>4. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542</p>	<p>ม.14 ทูชันต่ำที่คนต่างด้าวใช้ในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจในประเทศไทยต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าที่กำหนด ในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่น้อยกว่าสองล้านบาท</p> <p>ในกรณีการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในวรรคแรกเป็นธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาตตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ทูชันต่ำที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับแต่ละธุรกิจต้องไม่น้อยกว่าสามล้านบาท</p> <p>กฎกระทรวงที่ออกตามบทบัญญัติมาตรานี้ อาจกำหนดระยะเวลาทูชันต่ำที่ต้องนำหรือส่งเข้ามาในประเทศไทยไว้ด้วยก็ได้</p> <p>ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับกับกรณีที่คนต่างด้าวนำเงินหรือทรัพย์สินอันเกิดจากรายได้ที่ได้มาจากการประกอบธุรกิจเดิมที่เริ่มดำเนินการมาก่อนแล้วในประเทศไทยไปเริ่มประกอบธุรกิจรายอื่นหรือนำไปลงทุนหรือลงทุนในกิจการหรือในนิติบุคคลอื่น</p>

4. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายตามความตกลงระหว่างประเทศ

จากการพิจารณาและวิเคราะห์ความตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ประเทศไทยได้มีการเปิดเสรีสาขาบริการการศึกษา (Educational Services) นั้น จะเห็นว่ากฎหมายภายในของประเทศไทยในบางฉบับและในบางบทบัญญัติมีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องหรือมีผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศ ดังนั้น ข้อเสนอแนะในการแก้ไขบทบัญญัติกฎหมาย และระเบียบ ต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องหรือไม่เกิดผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศ ดังนี้

4.1 พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550

พระราชบัญญัตินี้มีประเด็นที่ต้องแก้ไขให้สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ได้แก่ สัญชาติของผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา (ม.21) สัญชาติของผู้จัดการของนิติบุคคลหรือผู้แทนของนิติบุคคล ผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบที่เป็นนิติบุคคล (ม. 22(5)) และ สัญชาติของผู้อำนวยความสะดวกและสัญชาติของผู้อำนวยความสะดวกสงเคราะห์ (ม.37 และ ม.69) โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 สัญชาติของผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา (ม.21)

บทบัญญัติมาตรา 21 ผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบที่เป็นบุคคลธรรมดา ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติไทย

(2) .....

จากการพิจารณาหลักเกณฑ์กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีสัญชาติไทย ซึ่งไม่สอดคล้องหรือมีผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ดังนั้น หากจึงต้องแก้บทบัญญัติดังกล่าวโดยยกเลิก เงื่อนไขในเรื่องผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีสัญชาติไทย เพื่อให้สอดคล้องหรือไม่เกิดผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศ

4.1.2 สัญชาติของผู้จัดการของนิติบุคคลหรือผู้แทนของนิติบุคคลผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบที่เป็นนิติบุคคล (ม. 22(5))

บทบัญญัติ มาตรา 22(5) ผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบที่เป็นนิติบุคคล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ ผู้จัดการของนิติบุคคลหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 21

จากการพิจารณาหลักเกณฑ์กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบที่เป็นนิติบุคคล กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีสัญชาติไทย ซึ่งไม่สอดคล้องหรือมีผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ดังนั้น หากจึงต้องแก้บทบัญญัติดังกล่าวโดยยกเลิกเงื่อนไขในเรื่องผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีสัญชาติไทย เพื่อให้สอดคล้องหรือไม่มีผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศ

4.1.3 สัญชาติของผู้อำนวยการและสัญชาติของผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ (ม.37 และ ม.69)

บทบัญญัติ มาตรา 37 กำหนดให้ผู้อำนวยการต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และบทบัญญัติ มาตรา 69 ให้มีผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์คนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม โดยมีสัญชาติไทย

จากการพิจารณาหลักเกณฑ์กำหนด คุณสมบัติของผู้อำนวยการและผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ กำหนดต้องมีสัญชาติไทย ซึ่งไม่สอดคล้องหรือมีผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ดังนั้น หากจึงต้องแก้บทบัญญัติดังกล่าวโดยยกเลิกเงื่อนไขในเรื่องผู้อำนวยการและผู้อำนวยการกองทุนสงเคราะห์ ต้องมีสัญชาติไทย เพื่อให้สอดคล้องหรือไม่มีผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศ

4.2 ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนว่าด้วยคุณสมบัติหลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งผู้จัดการ พ.ศ.2551

ระเบียบดังกล่าว มีประเด็นที่ต้องแก้ไขให้สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศ ได้แก่ สัญชาติของผู้จัดการ (ข้อ 4(1)) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระเบียบดังกล่าว ในข้อ 4 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะแต่งตั้งผู้จัดการ ต้องแต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติไทย

จากการพิจารณาหลักเกณฑ์กำหนดคุณสมบัติของผู้จัดการกำหนดต้องมีสัญชาติไทย ซึ่งไม่สอดคล้องหรือมีผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศ ดังนั้น หากจึงต้องแก้บทบัญญัติดังกล่าวโดยยกเลิกเงื่อนไขในเรื่องผู้จัดการ ต้องมีสัญชาติไทย เพื่อให้สอดคล้องหรือไม่มีผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศ

4.3 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนเอกชนนานาชาติระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา พ.ศ.2550

ระเบียบดังกล่าว มีประเด็นที่ต้องแก้ไขให้สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศ ได้แก่ คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการ และครูใหญ่ (ข้อ 9.1 และข้อ 9.2) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระเบียบดังกล่าว ในข้อ 9.1 และ ข้อ 9.2

9.1 ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดการต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (2) .....

9.2 ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นครูใหญ่ ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) มีสัญชาติไทย

จากการพิจารณาหลักเกณฑ์ที่กำหนดคุณสมบัติของผู้ จัดการและครูใหญ่กำหนดต้องมีสัญชาติไทย ซึ่งไม่สอดคล้องหรือมีผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศ ดังนั้น หากจึงต้องแก้บทบัญญัติดังกล่าวโดยยกเลิกเงื่อนไขในเรื่องผู้จัดการและครูใหญ่ ต้องมีสัญชาติไทย เพื่อให้สอดคล้องหรือไม่มีผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศ

4.4 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542

พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีประเด็นที่ต้องแก้ไขให้สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศ ได้แก่ ประเด็นทุนขั้นต่ำ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรา 14 ทุนขั้นต่ำที่คนต่างด้าวใช้ในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจในประเทศไทยต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่น้อยกว่าสองล้านบาท

ในกรณีการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในวาระแรกเป็นธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาตตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ทุนขั้นต่ำที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับแต่ละธุรกิจต้องไม่น้อยกว่าสามล้านบาท กฎกระทรวงที่ออกตามบทบัญญัติมาตรานี้ อาจกำหนดระยะเวลาทุนขั้นต่ำที่ต้องนำหรือส่งเข้ามาในประเทศไทยไว้ด้วยก็ได้

ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับกับกรณีที่คนต่างด้าวนำเงินหรือทรัพย์สินอันเกิดจากรายได้ที่ได้มาจากการประกอบธุรกิจเดิมที่เริ่มดำเนินการมาก่อนแล้วในประเทศไทยไปเริ่มประกอบธุรกิจรายอื่นหรือนำไปลงทุนหรือลงทุนในกิจการหรือในนิติบุคคลอื่น

จากการพิจารณาหลักเกณฑ์เรื่องทุนขั้นต่ำ ซึ่งไม่สอดคล้องหรือมีผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ดังนั้น จึงต้องแก้บทบัญญัติดังกล่าวโดยยกเลิกเงื่อนไขการกำหนดเรื่องทุนขั้นต่ำ เพื่อให้สอดคล้องหรือไม่มีผลกระทบต่อความตกลงระหว่างประเทศ

นอกจากการนำเสนอการแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ในข้างต้น ยังวิธีทางนโยบาย ในการออกกฎหมายใหม่ ๆ ซึ่งควรคำนึงถึงกฎหมายเก่า เนื้อหา ความตกลงระหว่างประเทศ ต่างๆ ว่ามีอะไรบ้าง ซึ่งวิธีการหนึ่งที่เป็นประโยชน์คือการมีมาตรการระบุในกฎหมายว่า กฎหมายฉบับดังกล่าวไม่ใช่บังคับกับความตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ประเทศไทยได้ไปลงนามเปิดเสรีต่าง ๆ และนอกจากนี้ ในการที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้นๆ ก็ไม่ควรตัดมาตราดังกล่าว⁴

5. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

จากการที่คณะผู้วิจัยได้ทำ การศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในส่วนเนื้อหาความตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ที่ประเทศไทยผูกพันในสาขาบริการการศึกษาและกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่ากฎหมายภายในมีความไม่สอดคล้องกับความตกลงในหลายประเด็นนำไปสู่ความจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไข นอกจากการพิจารณาในประเด็น ดังกล่าวข้างต้น ทางคณะผู้วิจัยได้มีการศึกษาข้อมูลในทางปฏิบัติเกี่ยวกับผลกระทบของการเปิดเสรีในสาขาบริการศึกษานอกจากผลกระทบทางด้านกฎหมาย และนอกจากนี้ยังได้ศึกษาประเด็นปัญหาในทางปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบต่างๆ เพื่อให้ระบบการศึกษาของประเทศไทยมีคุณภาพ ทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ ซึ่งการเปิดเสรีทางการศึกษามีผลกระทบต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยทั้งทางบวกและทางลบโดยผลกระทบในทางบวกนั้นการเปิดเสรีทางการศึกษาโดยเฉพาะใน Mode 3 การเข้ามาตั้งหน่วยบริการของหน่วยงานต่างประเทศ (Commercial Presence) จะส่งผลให้เกิดการแข่งขันสูง ทำให้เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับบริการศึกษามีทางเลือกมากขึ้น และขณะเดียวกันจะส่งผลให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพทางด้านการศึกษาเพื่อรองรับการแข่งขันที่สูงขึ้น ส่วนผลกระทบในทางลบนั้น ผลกระทบอย่างจริงจังของการเปิดเสรีทางการศึกษาในปัจจุบัน ยังไม่มีผลกระทบที่ ชัดเจน แต่การเปิดเสรีด้านบริการการศึกษาอาจทำให้เกิดปัญหาหากไม่มีการควบคุมคุณภาพให้มีความเท่าเทียมกันให้ได้ มาตรฐานทั้งสถานศึกษาที่มีเจ้าของเป็นคนไทย กับสถานศึกษาที่มีเจ้าของเป็นคนต่างชาติ จะเกิดผลกระทบในทางลบ และนอกจากนี้การแก้กฎหมายเรื่องสัญชาติผู้บริหาร สถานศึกษาเอกชน เช่น ผู้อำนวยการ ครูใหญ่ ผู้จัดการ ให้ไม่จำเป็นต้องมีสัญชาติไทย เพื่อให้สอดคล้องกับการเปิดเสรีทางการศึกษา อาจได้รับผลกระทบเรื่องความมั่นคง ดังนั้น หากมีการแก้กฎหมายก็ควรมีมาตรการ

⁴ โปรดดูตัวอย่างใน มาตรา 10 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542

รองรับเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบตามมาในภายหลัง โดยมีข้อเสนอแนะต่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในการปรับตัวจากการเปิดเสรีทางการศึกษา ดังนี้⁵

5.1 การบังคับใช้กฎหมาย

จากการศึกษาปัญหาในระบบการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน ปัญหาที่สำคัญคือการบังคับใช้กฎหมาย ที่มีอยู่อย่างจริงจังและเท่าเทียมกัน เช่น กฎระเบียบของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากต่างชาติเข้ามาลงทุนจากการเปิดเสรีทางการศึกษาในประเทศจะได้มีการปฏิบัติที่มีความเท่าเทียมกัน

5.2 มาตรฐานในการอนุมัติใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

จากการพิจารณา Mode 4 กรณีอาจารย์ชาวต่างชาติจะเข้ามาให้บริการทางการศึกษาในประเทศ อาจเกิดปัญหาการขออนุญาตในการประกอบวิชาชีพจากกฎหมายภายในประเทศ ได้แก่ การให้ใบอนุญาตมีความล่าช้า และไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น อาจารย์โรงเรียนนานาชาติมีมาตรฐานในการให้ใบอนุญาตสูงกว่าอาจารย์สังกัดสถานศึกษา ประเภทอื่นๆ นอกจากนี้หลักเกณฑ์ของคุรุสภาควรมีความยืดหยุ่น เช่น ชาวต่างชาติที่เข้ามาสอนทางด้านดนตรี กีฬา ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ทางภาษาไทยเท่ากับชาวต่างชาติที่เข้ามาสอนทางด้านวิชาการ

5.3 มาตรฐานในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ในการเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา ควรให้มีมาตรฐานเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันมีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในหลักสูตรโรงเรียนนานาชาติเป็นจำนวนมากนิยมสอบเทียบ GED (General Education Development) มากขึ้น ซึ่งต่างจากระบบการสอบเทียบที่อนุญาตให้เฉพาะนักเรียนที่ไม่ได้เข้าศึกษาในสายสามัญ อนุญาตได้เท่านั้นซึ่งมีเงื่อนไขแตกต่างกัน โดยการใช้วิธีการสอบเทียบแบบ GED ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ผู้เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่มีคุณภาพเท่าที่ควรทั้งในเชิงความรู้และวุฒิภาวะ และยิ่งอาจเกิดปัญหาเนื่องจากในปัจจุบันมีการเปิดเสรีทางการศึกษามากขึ้น ดังนั้นจึงควรมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาในเรื่องเกณฑ์การเข้าศึกษาต่อต่างๆ ในระดับอุดมศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการควรปรับเกณฑ์การเทียบโอนเพื่อออกไปขอเทียบวุฒิ โดยใช้เกณฑ์เดียวกับการศึกษานอกระบบ และกำหนดให้สำนักทดสอบพิจารณาในเรื่อง

---

⁵ ในส่วนของข้อมูลต่างๆ บางส่วน ทางคณะผู้วิจัย ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้แทนสถานศึกษาเอกชน ประเภทโรงเรียนนานาชาติ เพื่อประโยชน์ในการนำมาสรุปและวิเคราะห์ในประเด็นที่สำคัญและเป็นข้อเสนอในเชิงนโยบายต่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาต่อไป

การขอเทียบวุฒิจากต่างประเทศ⁶ เพื่อให้ได้คุณภาพมาตรฐานในระดับสากลและเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการศึกษาต่อไป

5.4 การปรับตัวของประเทศไทยจากการเปิดเสรีทางการศึกษา

จากการที่ในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการลงนามเพื่อเปิดเสรีทางการบริการด้านการศึกษาไปแล้วหลายฉบับซึ่งมีผลกระทบในประเด็นต่าง ๆ ต่อประเทศไทยทั้งในด้านกฎหมายและด้านอื่น ๆ ไม่มากก็น้อย ดังนั้น หน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องควรจะศึกษาเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้ทันท่วงที่มีทัศนคติที่ดี และอาศัยประโยชน์จากการเปิดเสรีดังกล่าว นอกจากนี้ผลจากการเปิดเสรีทางการศึกษาส่งผลให้เกิดการแข่งขันมากขึ้นซึ่ง กิดประโยชน์ในแง่ของการทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้บริโภค แต่ในขณะเดียวกันหน่วยงานที่ให้บริการภายในประเทศก็ต้องมีคุณภาพเพื่อไม่ให้ได้รับผลกระทบในทางลบจากการเปิดเสรีทางการศึกษาแต่จะทำให้ได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีดังกล่าว

---

⁶ รายละเอียด โปรดดูประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเทียบความรู้วุฒิจากโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย